164

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Edip Safder GAYDALI)

SAYI : B.02.0.0012 /009-1358 **03/11/ 1999**
KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

İLGİ: 18.10.1999 tarih ve 7/598-1980/5393 sayılı ilgi yazınız.

Bakanlığıma hitaben Bursa milletvekili Sn. Ertuğrul YALÇINBAYIR tarafından ilgi yazıdaki soru önergesi Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında Bakanlığımın sorumlu veya koordinasyon ile ilgili Bakanlık olmaması sebebinden dolayı soru önergesinin 3. Sorusu hiç cevaplandırılamamış olup, diğer sorularda Bakanlığıma bağlı ve ilgili kuruluşları çerçevesinde cevaplandırılıp ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim

Edip Safder GAYDALI
Devlet Bakanı

Ek 1 : 7 Sayfa Yazı

BURSA MİLLETVEKİLİ Sn. ERTUĞRUL YALÇINBAYIR'IN SORU ÖNERGESİNDE YERALAN MTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜİLE İLGİLİ SORULARA VERİLEN CEVAPLAR

Soru 1) Hukuki ve kurumsal düzenlemeler itibariyle Plan Dönemi hedeflerini gerçekleştirebildiniz mi?

Cevap 1)07.11.1997 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 1998 Yılı Program Ekinde yer alan hukuki ve kurumsal düzenlemelerle ilgili olarak, MTA Genel Müdürlüğü'nün sorumlu kuruluş olduğu proje sayısı ikidir. Her iki proje ile ilgili olarak çalışma yapılmaktadır.

Bu projeler :

Hukuki ve Kurumsal Düzenleme	Sorumlu Kuruluş	Koordinasyon ve İşbirliği Bakımından İlgili Kuruluş	Açıklama	Bitiş Yılı
MTA Kuruluş Yasasının revize edilmesi	MTA Gn Md.	Enerji ve Tabii Kay.Bakanlığı Maliye Bakanlığ DPT Müst Devlet Personel Bşk TKİ ETİBANK TTK TDÇİ İlgili Meslek Odaları Madencilikle İlgili vakıf ve dernekler	2804 Sayılı MTA Kuruluş Yasası revize edilerek MTA'nın yeniden yapılandırılmasıyla, madenciliğin Alt yapısının geliştirilmesi konusunda verimlilik ve etkinliğin artırılması amaçlanmaktadır. Sözkonusu yasanın revize edilmesi Çalışmaları sonuçlandırılacaktır.	1998
MTA' da oluşturulan Sondaj Karot Bilgi Bankasına düzenli veri akışının sağlanması amacıyla, yasal veya kurumsal düzenleme yapılması.	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. MTA Gn. Md.	DPT Müst. TPAO ETİBANK TKİ TTK EİEİ DSİ TCK Köy Hizmetleri Gn. Md. TDÇİ KBİ	Değişik amaçlarla yapılan sondajlardan en yüksek faydanın elde edilmesi suretiyle, kaynak tasarrufu sağlanması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede yasal düzenleme gerekliliği ve kurumsal düzenleme imkanları araştırılacaktır.	Plan dönemi

Bu projelerden MTA Kuruluş Yasasının revize edilmesi halen gerçekleştirilememiştir.
MTA'da oluşturulan Sondaj Karot Bilgi Bankasına 14 Kuruluştan düzenli bilgi akışının sağlanması amacıyla MTA Kanununa madde eklemesi ile ilgili yasa tasarısı hazırlanarak Bakanlığa sunulma aşamasındadır.

07.11.1997 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 1998 Yılı Program Ekinde yer alan hukuki ve kurumsal düzenlemelerle ilgili olarak, MTA Genel Müdürlüğü koordinasyon ve işbirliği bakımından ilgili kuruluş olarak görevlendirildiği bir proje vardır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı sorumluluğunda bu proje ile ilgili yürütülen komisyon çalışmalarına MTA Genel Müdürlüğü'de katılmaktadır.

7/598

166

MTA'nın ilgili kuruluş olarak görevlendirildiği proje

Hukuki ve Kurumsal Düzenleme	Sorumlu Kuruluş	Koordinasyon ve İşbirliği Bakımından İlgili Kuruluş	Açıklama	Bitiş Yılı
Jeotermal Enerji Kaynakları yasasının çıkartılması	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak. (Maden İşleri Gn.Md.)	DPT Müst. MTA TPAO EİEİ Enerji ve Tabii Kay.Bak. (Enerji İşleri Gn. Md.)	Jeotermal Enerjinin aranması, üretilmesi ve işletilmesi konusundaki yasal boşluğun giderilmesi ve kaynakların daha etkin değerlendirilmesi için uygun ortamın yaratılması amaçlanmaktadır. Daha önce hazırlanan Yasa Tasarısına son şeklini vermek üzere başlatılan çalışmalar tamamlanacaktır.	1998

Soru 2) Plan Döneminde gerçekleşemeyen ve / veya gerçekleşmeyecek hukuki projeleriniz nelerdir? Projelerin gerçekleşmeme sebebi nedir?

Cevap 2) Plan Döneminde MTA Kuruluş Yasasının revize edilmesi gerçekleştirilmemiştir.
Genel Müdürlüğün çalışma esaslarını günün koşullarına uygun hale getirmek olarak özetlenebilecek genel gerekçe çerçevesinde yeni kanun ve buna ilişkin ana yönetmelik taslakları hazırlanmıştır. Hazırlanan değişiklik önerilerinde :

Döner sermaye oluşturularak ücretli işlerden elde edilen kar'ınpersonele dağıtılması, MTA Genel Müdürlüğünün ana hizmet, yardımcı hizmet, danışma ve denetim birimlerinden oluşan Merkez ile Bölge Müdürlükleri ve baş mühendisliklerden oluşan taşra teşkilatının yeniden düzenlenmesi ile MTA'nın yurt dışında tek başına veya ortaklıklar kurmak sureti ile arama ve araştırma yapabilmesi önerileri yer almaktadır.

Genel Müdürlüğümüz kuruluş kanunu ve yönetmelik değişklikleri ve ilgili ekleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na 31.8.1995 , bağlı bulunduğumuz Devlet Bakanlığı'na 25.12.1996 tarihinde gereği yapılmak üzere sunulmuştur.

Değişiklik önerilerimizden, MTA Genel Müdürlüğü görev kapsamına giren Jeolojik etütler ve maden aramaları faaliyetleri ile ilgili iş ve hizmet kanunlarında Bakanlık onayı ile yurt dışında işin gereği olarak yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerle ortaklık kurmak suretiyle veya tek başına ücret karşılığı arama ve araştırma yapılabilmesi ve Bakanlık onayı ile olanak sağlanması 3.12.1997 tarihli 4309 sayılı kanun ile kabul edilmiş diğer tekliflerimiz ise sonuçlandırılmamıştır.

Bu çerçevede özellikle 2804 sayılı kuruluş kanunumuzun 5. Maddesinde yapılması önerilen değişiklikle döner sermaye kurularak ücretli işlerde görev alan teknik personelin motivasyon ve teşvik etmek üzere maddi imkanlara kavuşturulması amaçlanmış ancak öneri kabul görmemiştir.
Daha sonra zaten madur durumda bulunan teknik personelimizin ücretli işlerden elde edilen öz kaynaklardan belirli bir oranda yararlandırılmasına yönelik öneri alan personelin arazide her türlü iklim şartlarında görev yaptığı düşünüldüğünde maddi olarak desteklenerek işe motivasyonları son derece önem arzetmektedir.

167

SORU 1 ve 2 - Hukuki ve kurumsal düzenlemeler itibariyle 7.Beş Yıllık Kalkınma Planı Hedeflerini gerçekleştirebildiniz mi, Plan Döneminde ve/veya gerçekleşmeyecek hukuki projeleriniz nelerdir, projelerin gerçekleşmeme sebebi nedir?

CEVAP 1 VE 2 - 7.Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında, Kurumumuzda hukuki ve kurumsal düzenleme öngörülmemiş olması nedeniyle, herhangi bir işlem yapılmamıştır. 7.Plan kapsamında araştırmaya ayrılan GSMH'nın %0,33'lük oranın %1'e yükseltilmesi öngörülmektedir. Kurumumuz planda öngörülen araştırmaya ayrılan kaynak hedeflerine ulaşabilmek; nükleer güç reaktörü ihalesinin gerçekleşmesi durumunda lisanslama faaliyetlerini yürütebilmek için gerekli nitelikli elemanların yetiştirilmesi-istihdamının sağlanması ve alt yapı eksikliklerinin tamamlanması amacıyla, kanun değişikliği de dahil olmak üzere hukuki düzenlemeleri tamamlamıştır.

SORU 4 - 7.Beş Yıllık Plan Döneminden 8.Beş Yıllık Plan Dönemine kalacak en önemli projeleriniz nedir?

CEVAP 4 - 8.Beş Yıllık Kalkınma Planı Dönemi kapsamında (2001-2005) devam edecek 13 adet DPT projemiz vardır. İsimleri, kod numaraları ve süreleri ilişikte verilmiştir.

SORU 5 - 8.Beş Yıllık Plan Dönemi çalışmalarınız hangi safhadadır?

CEVAP 5

a) 8.Beş Yıllık Kalkınma Planı Dönemi, Özel İhtisas Komisyonları'nda görev alabilecek elemanlarımızı saptadık ve DPT'ye bildirdik. Sözkonusu liste ilişikte yer almaktadır.
b) Türkiye için büyük öneme haiz iki DPT projesi için dış kredi imkanları araştırılmaktadır. Bu maksatla, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (UAEA)'nın Teknik İşbirliği Programı 2001-2002 dönemi için iki adet proje önerisinde bulunuldu. Cevap beklenmektedir. Sözü edilen DPT projeleri ve istenen dış kredi miktarları aşağıda verilmiştir.

- **99K120100 Nükleer Teknoloji Merkezi** Talep edilen dış kredi miktarı 100.000.000 ABD$
- **99K120110 Hızlandırıcı** Talep edilen dış kredi miktarı 8.000.000ABD$

Soru 4) Yedinci Beş Yıllık Plan Döneminden Sekizinci Beş Yıllık Dönemine kalacak en önemli projeleriniz nelerdir?

Cevap 4) MTA Genel Müdürlüğü 2000 Yılı Yatırım Programında, Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği Araştırma Gemisi, Tabiat Tarihi ve MadencilikMüzesi, Türkiye Sondaj Karot Bilgi Bankası, Trabzon Bölge Tesisleri İnşaatı Projelerinin tamamlanması planlanmıştır.
Bu projelerin yanı sıra Maden ve Jeotermal Enerji Aramaları, Jeolojik ve Jeofizik Araştırmalar Türkiye Jeoloji Veri Tabanı ve Harita Hazırlama Basım, Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Projeleri kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan çalışmaların yürütülmesine 2000 yılında da devam edilecektir.
Bu durumda 2000 yılı Yatırım Programında yapılması planlanan çalışmalar gerçekleştirilebilirse Sekizinci Beş Yıllık Plan Dönemine Yedinci Plan Döneminden kalacak projemiz olmayabilecektir.

Soru 5) SekizinciBeş Yıllık Plan Dönemi çalışmalarınız hangi safhadadır?

Cevap 5) Sekizinci Beş Yıllık Plan Dönemi çalışmaları Başbakanlığın bu konu ile ilgili 1999/7 nolu Genelgesi doğrultusunda yürütülmektedir.
Genelgeye göre Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Başkanlığında yürütülecek çalışmalar kapsamında kurulacak madencilikle ilgili Özel İhtisas Komisyonlarında görev alacak MTA Genel Müdürlüğünde görev yapan uzmanlar DPT'ye bildirilmiştir.Ayrıca MTA Genel Müdürlüğü 1999 yılı İş programında yer alan " Madencilik Sektör Araştırmaları Projesi " kapsamında Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarına esas olacak araştırma çalışmaları sürdürülmektedir.

169

Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın Devlet Bakanı Sayın Edip Safder GAYDALI'ya muhatap soru önergesiyle ilgili olarak kuruluşumuzca hazırlanan cevabi mütalaa aşağıya çıkartılmıştır.

1. Soruya verilen cevabi mütalaa

T.Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü, kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde Demir Çelik sanayii konusunda kuruculuk ve işletmecilik yapmak üzere kurulmuş bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür. Kurum, 10.9.1993 tarih ve 93/T-65 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı'yla yeniden yapılandırılarak, İskenderun ile Divriği-Hekimhan Müesseseleri birer bağlı ortaklık haline getirilmiştir. Karabük Demir ve Çelik Müessesesi ise, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.12.1994 tarih ve 94/16 sayılı kararı ile özelleştirilmiştir.

Bağlı ortaklıklarımızdan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 2.3.1998 tarih ve 98/20 sayılı kararıyla, Gerkonsan A.Ş.'de 12.10.1999 tarih ve 99/66 sayılı kararıyla özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır.

Şu anda TDÇİ Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak Divriği-Hekimhan Madenleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Divhan) bulunmaktadır.

2. Soruya verilen cevabi mütalaa

Planlanmış ancak gerçekleşmemiş herhangi bir hukuki projemiz bulunmamaktadır.

3. Soruya verilen cevabi mütalaa

Bu konu Bakanlığımız yetkisindedir.

4. Soruya verilen cevabi mütalaa

Yatırımlarımız esas itibariyle, yenileme, modernizasyon ve idame mahiyetinde olup 7. Beş yıllık planda öngörülen hedeflerle uyum içindedir.

Bu bağlamda yatırım planlamalarında göz önünde bulundurulan hususlar şunlardır

a) Öncelikle, darboğaz teşkil eden kısa vadeli ve geri ödemeleri kısa olan projeler dikkate alınmaktadır.
b) Enerji tasarrufuna, maliyeti düşürücü ve çevre korumasına yönelik projelere önem verilmektedir.
c) Kalite ve verimlilik artışına yönelik projeler önemli ve öncelikli projeler olarak ele alınmaktadır.
d) Yatırım projeleri değişen koşullara göre tespit edilmektedir.
e) İşletmelerimizin hayatiyetini sürdürecek önemli projelerin uygulanmasında gerekli hassasiyet gösterilmektedir.

7. Beş yıllık kalkınma planında olup da 8. Beş Yıllık Kalkınma Planına sarkan en önemli projemiz Hasançelebi demir cevherlerinin değerlendirilmesi projesidir.

Bu projeyle ülkemiz demir cevheri potansiyelinde önemli bir yer tutan Malatya Hekimhan Hasançelebi demir yatağında bulunan bölgenin en büyük demir cevheri rezervi değerlendirilecektir.

Ülkemiz demir çelik üretiminin geleceği ve ülke çıkarları göz önünde tutularak gelişen günümüz üretim teknolojilerinin ışığında Hasançelebi demir cevheri yatağının değerlendirilmesi için TDÇİ Genel Müdürlüğü ile İTÜ arasında 01.12.1997 tarihinde sözleşme imzalanarak çalışmalara başlanılmıştır.

Yapılan çalışmalar neticesinde;

Sahada + 930 kotu üzerinde % 21,5 Fe304 tenörlü (% 15,5 Fe tenörlü) 835.000.000 ton üretilebilir demir cevheri rezervi tespit ediliştir. Bu rezervin, sahanın konumu nedeniyle ilk etapta + 1185 kotu üzerinde bulunan % 23,2 Fe304 tenörlü (% 19,8 Fe tenörlü) 94,8 milyon ton'luk kısmının açık işletme ile üretimi planlanmıştır.

Projeye göre yılda açık işletme metoduyla 7,5 milyon ton tüvenan cevher üretimi yapılacaktır. Üretilen tüvenan cevherlerin Konsantre ve Peletleme Tesislerinde zenginleştirilmesi neticesinde yılda 1,5 milyon ton pelet üretimi gerçekleştirilmiş olacaktır. Buda ülke ekonomisine büyük bir girdi ile istihdam sağlayacaktır. İTÜ tarafından hazırlanmış olan ön fizibilite raporu Genel Müdürlüğümüze teslim edilmiştir.

Yedinci Beş Yıllık döneminden Sekizinci beş yıllık plan dönemine bu projenin nihai fizibilitesi kalacaktır.

5. <u>Soruya verilen cevabi mütalaa</u>

8. Beş Yıllık plan dönemi çalışmalarıyla ilgili madencilik sektörü ihtisas komisyonuna iştirak edecek elemanlarımız belirlenmiştir. Belirlenen elemanların isimleri DPT Müsteşarlığına intikal ettirilmiştir.